

สรุปการเข้าร่วมบรรยายและประชุมในงาน Global Symposium for Regulators 2016
(GSR 2016)

โดย สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU)
ณ เมืองชาม เอล ชิก ประเทศอียิปต์

11- 15 พฤษภาคม 2559

โดย

สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์
สำนักกฎหมายกระจายเสียงและโทรทัศน์
สำนักกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการประชุม
ส่วนงานเลขานุการ ประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์
ส่วนงานเลขานุการ กสทช พันตำรวจเอก ทวีศักดิ์ งามสง่า

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของการประชุมทางวิชาการโดยอ้างอิงเนื้อหาจากการประชุมทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้ รายงานนี้อาจมีการแสดงข้อมูลบางส่วนที่ได้รับมาจากการประชุมทางวิชาการด้วย ดังนั้น ผู้จัดทำรายงานนี้จึงไม่สามารถยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาหรือข้อมูลได้ และขอสงวนความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม อันเกิดมาจากการนำรายงานนี้ไปใช้ทุกกรณี

สรุปการเข้าร่วมบรรยายและประชุมในงาน Global Symposium for Regulators 2016 (GSR 2016)

โดย สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU)

ณ เมืองชาม เอล ชิก ประเทศอียิปต์

1. การดำเนินงาน

ประธาน กสท. เข้าร่วมบรรยายและประชุมในงาน Global Symposium for Regulators (GSR) ครั้งที่ 16 ณ เมืองชาม เอล ชิก ประเทศอียิปต์ ระหว่างวันที่ 11-15 พฤษภาคม 2559

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและนโยบายการกำกับดูแลของประเทศไทยให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในระดับนานาชาติ

2.2 เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและยกระดับความสัมพันธ์ในเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรกำกับดูแล อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อวงการด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในระดับสากล

2.3 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การดำเนินงาน ตลอดจนรับทราบความคืบหน้า อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ขององค์กรกำกับดูแลที่เข้าร่วมงานสัมมนา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

3. รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนา

3.1 พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์	ประธาน กสท และรองประธาน กสทช
3.2 พันตำรวจเอก ทวีศักดิ์ งามสง่า	กสทช.
3.3 น.ส.นงลักษณ์ วัชรเกียรติพงษ์	เลขานุการประจำ ประธาน กสท.
3.4 น.ส.มธุรส งามสง่า	เลขานุการประจำ กสทช.
3.5 นายสมบัติ ลีลาพตะ	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายกระจายเสียงและโทรทัศน์
3.6 นายพสุ ศรีธีรัญ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์
3.7 นายวิฑูรย์ อดิเรก	พนักงานปฏิบัติการระดับกลาง

4. ผลการดำเนินงาน

Global Symposium for Regulators (GSR) เป็นงานการประชุมขององค์กรกำกับดูแลด้านการสื่อสารโทรคมนาคม วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งจัดขึ้นโดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) โดยมีการจัดเป็นประจำทุกปี มีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมของแต่ละประเทศได้มีโอกาสมาพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่ง ITU หวังว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละประเทศจะได้เรียนรู้ประสบการณ์ของประเทศต่างๆทั่วโลก เพื่อนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของประเทศตนเอง

ในการนี้ พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ และพันตำรวจเอก ทวีศักดิ์ งามสง่า ได้มีโอกาสเข้าพบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเลขาธิการ ITU คนปัจจุบัน คือ นาย Houlin Zhao และยังมีโอกาสสนทนาเชิงลึกด้านนโยบายกับนาย Brahima Sanou ซึ่งดำรงตำแหน่ง Director of Telecommunication Development Bureau (BDT) ของ ITU

ภาพที่ 1 และ 2 พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ และพันตำรวจเอก ทวีศักดิ์ งามสง่า ได้เข้าพบนาย Houlin Zhao เลขาธิการ ITU คนปัจจุบัน

การได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านกำกับดูแลกับผู้นำระดับสูงของ ITU ในครั้งนี้ ทำให้สามารถเข้าใจถึงทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก และการสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในเรื่องดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ยังตระหนักได้ว่า แนวนโยบายของ ITU ในการขับเคลื่อนการพัฒนากิจการสื่อสารของโลกในภาพรวมยังเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลของ กสทช.

ภาพที่ 3 และ 4 พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ สนทนาและแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ด้านนโยบายกับนาย Brahima Sanou ซึ่งดำรงตำแหน่ง
Director of Telecommunication Development Bureau (BDT) ของ ITU

4.1 การบรรยายของประธาน กสท. ในประเด็นหัวข้อเรื่อง “Future Technology Developments: Opportunities, Challenges and Business Strategies?”

ในงานประชุมครั้งนี้ ITU ได้เชิญประธาน กสท. ซึ่งเป็นผู้แทนของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในหัวข้อเรื่อง “อนาคตของการพัฒนาเทคโนโลยี: โอกาส ความท้าทาย และกลยุทธ์” โดยในการร่วมเสวนานั้น ประธาน กสท. กล่าวถึงบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลในการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างกฎระเบียบซึ่งออกโดยหน่วยงานกำกับดูแลกับภาคอุตสาหกรรมที่จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้บริการกับประชาชน

ประธาน กสท. ได้กล่าวว่า ก่อนที่หน่วยงานกำกับดูแลจะออกกฎระเบียบใดๆก็ตาม หน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นต้องวิเคราะห์อุตสาหกรรมก่อนว่า สถานการณ์ของอุตสาหกรรมในขณะนั้นมีปัญหาอะไรอยู่บ้าง รวมถึงพิจารณาถึงความจำเป็นที่ภาคอุตสาหกรรมจะต้องมีกฎหรือมาตรฐานการดำเนินการที่เป็นกลางหรือไม่ เนื่องจากโดยธรรมชาติของกฎระเบียบจะเป็นการกำหนดกรอบการดำเนินงานของอุตสาหกรรม ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการก่อให้เกิดนวัตกรรมของภาคอุตสาหกรรมได้

ดังนั้น กฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแลสมควรจะกำหนดขึ้นก็เพื่อเป็นการจัดระเบียบโครงสร้างอุตสาหกรรมให้เกิดการแข่งขันอันจะนำมาซึ่งการพัฒนานวัตกรรม หรือเพื่อแก้ไขปัญหาของอุตสาหกรรมที่จะส่งผลให้ประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของประชาชนลดลง การออกกฎระเบียบที่มากมาย และไม่จำเป็นจะส่งผลทางลบต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรม นอกจากนั้นแล้ว เมื่อหน่วยงานกำกับดูแลตัดสินใจจะออกกฎระเบียบแล้ว กฎระเบียบดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับโครงสร้างอุตสาหกรรม รวมถึงจะต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับต่อการพัฒนาการของอุตสาหกรรมในอนาคตด้วย เพราะอย่างที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า

กิจการเทคโนโลยีสารสนเทศมีพลวัตสูง หากกฎระเบียบไม่มีความยืดหยุ่นเพียงพอ กฎระเบียบที่ออกมาจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคตได้

ภาพที่ 5 และ 6: พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์ ประธาน กสท. บรรยายในหัวข้อเรื่อง“อนาคตของการพัฒนาเทคโนโลยี: โอกาส ความท้าทาย และกลยุทธ์”

ประธาน กสท. ได้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นภาพของกระบวนการคิดในการออกกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องรองรับต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรม โดยประธาน กสท.ได้แบ่งโครงสร้างของอุตสาหกรรมออกเป็นสามส่วนหลัก คือ

- 1) โครงสร้างพื้นฐาน (Facilities) อาทิ อาคาร สถานที่ เสาอากาศ เป็นต้น
- 2) โครงข่าย (Network) คือโครงสร้างทางกายภาพ เพื่อเชื่อมโยงให้อุปกรณ์แต่ละตัว หรือ ผู้ใช้บริการแต่ละคน สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้
- 3) บริการ (Service/Application) คือสิ่งที่ผู้ใช้บริการใช้บริการจากผู้ประกอบการ อาทิ บริการเสียง (Voice) บริการข้อมูลข่าวสาร (Data) บริการโทรทัศน์ บริการวิทยุ เป็นต้น

การแบ่งแยกโครงสร้างอุตสาหกรรมเป็นสามประเภทข้างต้น เป็นการแบ่งที่รองรับกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งกิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุ และกิจการโทรคมนาคม หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแบ่งแยกโครงสร้างที่สอดคล้องกับการหลอมรวมสื่อ ซึ่งเป็นทิศทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต และหากลองพิจารณากันในรายละเอียดจะเห็นว่า ในทุกรูปแบบของการใช้บริการของประชาชนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็จะมีอยู่ภายใต้โครงสร้างข้างต้นทั้งสิ้น

ขั้นตอนต่อมาคือการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของโครงสร้างในแต่ละส่วนต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยีว่าแต่ละโครงสร้างจะมีความแปรผันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีหรือไม่ ดังนี้

1) โครงสร้างพื้นฐาน (Facilities) เป็นส่วนที่ไม่มีผลกระทบต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยีแต่อย่างใด ไม่ว่าเทคโนโลยีจะเปลี่ยนไปเช่นใด โครงสร้างพื้นฐานยังคงเหมือนเดิม เช่น การเปลี่ยนจากโทรทัศน์ระบบอนาล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อเสาส่งสัญญาณแต่อย่างใด เป็นต้น

2) โครงข่าย (Network) เป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีแค่บางส่วน (แต่ทั้งหมด) ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาเทคโนโลยีรับส่งข้อมูลให้เร็วขึ้นด้วยการบีบอัดสัญญาณที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นก็ไม่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อโครงข่ายโทรทัศน์เคลื่อนที่ การเปลี่ยนแปลงของโครงข่ายอาจจะแค่เปลี่ยนอุปกรณ์รับส่งสัญญาณบางชิ้น แต่โครงสร้างของโครงข่ายยังคงเหมือนเดิม เป็นต้น

3) บริการ (Service/Application) เป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบสูงสุดจากการพัฒนาเทคโนโลยี ผลกระทบดังกล่าวอาจจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอุตสาหกรรม และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ รวมถึงอาจจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ อีกด้วย เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีโทรทัศน์ระบบ High Definition ที่ส่งผลให้มาตรฐานการให้บริการโทรทัศน์สูงขึ้น หรือการเกิดขึ้นของบริการ Mobile Banking ที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของการให้บริการของอุตสาหกรรมธนาคาร เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของโครงสร้างในแต่ละส่วนต่อการพัฒนาของเทคโนโลยีแล้ว หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องกำหนดขอบเขตของหน่วยงานเองว่าจะเข้าไปมีบทบาทมากน้อยเพียงใดในแต่ละโครงสร้าง และจะต้องกำหนดแนวทางว่าจะเช่นใด เพื่อเอื้อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และส่งเสริมพัฒนาการในแต่ละโครงสร้าง ซึ่งประธาน กสท. ได้ชี้ถึงบทบาทและแนวทางในการกำกับดูแลในแต่ละโครงสร้างดังนี้

1) โครงสร้างพื้นฐาน (Facilities) ในส่วนนี้เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการแข่งขันในภาพรวมของอุตสาหกรรมอย่างมาก เพราะเป็นเหมือนโครงสร้างหลักที่ผู้ประกอบการทุกรายจำเป็นต้องใช้ นอกจากนั้นแล้ว โครงสร้างส่วนนี้ยังเป็นส่วนที่ไม่สามารถมีการแข่งขันได้ เพราะหากมีการแข่งขันในโครงสร้างส่วนนี้จะส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น มาตรการการกำกับดูแลควรจะเน้นให้เกิดการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน เพื่อลดภาระต้นทุนของผู้ประกอบการอันจะส่งผลกระทบต่ออัตราค่าบริการของประชาชนได้

2) โครงข่าย (Network) ส่วนนี้เป็นส่วนที่มีจำนวนผู้ประกอบการน้อยราย และมีการแข่งขันกันในระดับหนึ่ง ดังนั้นแนวทางในการกำกับดูแลควรจะเน้นเรื่องของการให้แต่ละโครงข่ายสามารถเชื่อมต่อ (Interconnection) กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ใช้บริการของแต่ละโครงข่ายสามารถ

ติดต่อกันได้ อันจะทำให้เกิด Network Externality นอกจากนั้นแล้ว หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลคุณภาพการให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความเสถียรในการใช้งาน

3) บริการ (Service/Application) ส่วนนี้เป็นส่วนที่ติดต่อกับผู้ใช้บริการโดยตรง และเป็นส่วนที่มีนวัตกรรมเกิดขึ้นที่สุด ดังนั้นในส่วนของบริการควรเป็นส่วนที่จะเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันมากที่สุด และควรจะเป็นส่วนที่มีกฎระเบียบหรือข้อจำกัดจากหน่วยกำกับดูแลให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการพัฒนาบริการรูปแบบใหม่ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานกำกับดูแลอาจจะออกกฎระเบียบบางอย่างเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการต่างๆ อย่างไม่มีข้อจำกัด อาทิ กฎระเบียบเพื่อให้บริการแต่ละบริการสามารถให้บริการข้ามโครงข่ายได้ (Cross Platform) เช่น Must carry เป็นต้น

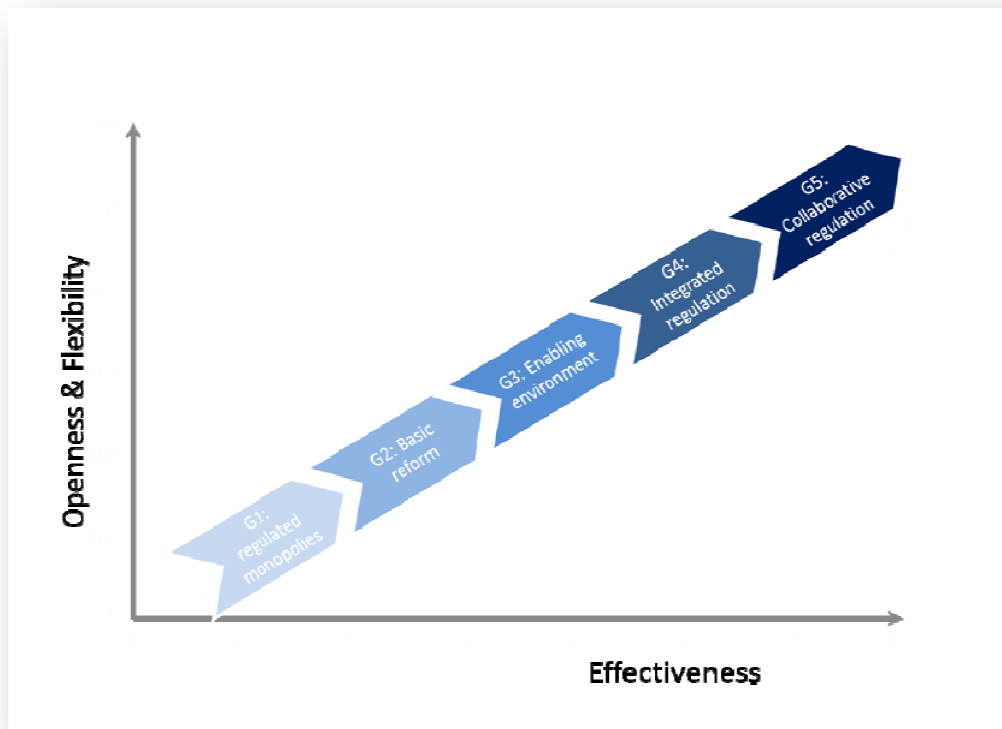
แนวคิดการแบ่งการกำกับดูแลตามโครงสร้างนี้ จะเป็นกรอบความคิดของหน่วยงานกำกับดูแลในการกำหนดขอบเขตของกฎระเบียบให้มีผลเฉพาะส่วนของโครงสร้างที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลจริงๆ เท่านั้น ซึ่งจะทำให้ส่วนของโครงสร้างอื่นๆ ไม่ได้รับผลกระทบจากการกำกับดูแล อันจะลดทอนพัฒนาการของอุตสาหกรรมได้ โดยเฉพาะส่วนของบริการ (Service/Application) ที่จำเป็นต้องให้มีกฎระเบียบน้อยที่สุด เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีโอกาสสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาให้บริการประชาชนได้

ภาพที่ 7 และ 8 บรรยากาศภายในงานประชุม Global Symposium for Regulators (GSR) ครั้งที่ 16

4.2 การเข้าร่วมงานประชุม Global Symposium for Regulators 2016 (GSR 2016)

ประเด็นหลักที่มีการกล่าวถึงในการประชุม GSR 2016 ครั้งนี้ เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) Sofie Maddens ผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอผลการศึกษารายงานของหน่วยงานกำกับดูแลว่า สามารถแบ่งออกเป็น 5 สมัยดังนี้

ภาพที่ 9: ยุคสมัยของการกำกับดูแล

1. G1: Regulated monopolies: เป็นสมัยเริ่มแรกของการเกิดขึ้นของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งบทบาทหลักๆ คือการเข้าไปกำกับดูแลอุตสาหกรรมที่ยังคงมีโครงสร้างที่มีลักษณะผูกขาด โดยต้องออกกฎระเบียบอย่างมากมายเพื่อลดระดับการผูกขาดและสร้างการแข่งขัน ดังนั้นจะเป็นสมัยที่หน่วยงานกำกับดูแลไม่มีค้อยมีความยืดหยุ่นและประสิทธิผลในการพัฒนาอุตสาหกรรมมากนัก
2. G2: Basic reform: เป็นช่วงที่หน่วยงานกำกับดูแลดำเนินการปฏิรูปอุตสาหกรรมให้มีการแข่งขันมากขึ้นโดยออกมาตรการประเภทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การลดบทบาทการให้บริการจากภาครัฐให้ภาคเอกชนดำเนินการแทน โดยภาครัฐจะทำหน้าที่เพียงการกำกับดูแลเท่านั้น
3. G3: Enabling environment: เป็นช่วงที่หน่วยงานกำกับดูแลออกกฎระเบียบเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น รวมถึงการออกมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมทุกราย เช่น การออกกฎระเบียบประเภท Local Loop Unbundling เป็นต้น
4. G4: Integrated regulation: เป็นช่วงที่เกิดการหลอมรวมสื่อ (Convergence) ส่งผลให้เส้นแบ่งระหว่างกิจการต่างๆ ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหายไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างกิจการโทรศัทพ์กับกิจการโทรคมนาคม ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องกลับมาทบทวนกฎระเบียบต่างๆ ว่ารองรับกับพลวัตของการหลอมรวมสื่อหรือไม่ และจำเป็นที่จะต้องปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับพลวัตดังกล่าวด้วย

5. G5: Collaborative regulation: เป็นสมัยปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้าไปมีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น การเงิน การเกษตร การศึกษา การท่องเที่ยว มากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลของกิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลในกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกลไกการทำงานร่วมกัน เพื่อให้อุตสาหกรรมต่างๆ สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มากขึ้น รวมถึงในบางกรณีที่จะต้องมีการแก้ไขกฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแลของกิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เป็นอุปสรรคในการทำให้เกิดนวัตกรรม เพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมอื่น ก็อาจจะจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

ภาพที่ 10: พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ และพันตำรวจเอก ทวีศักดิ์ งามสง่า เข้าร่วมงานประชุม Global Symposium for Regulators 2016 (GSR 2016)

ในงาน GSR 2016 ครั้งนี้ ที่ประชุมมองว่า ปัจจุบันเป็นสมัยของ G5: Collaborative regulation ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจำเป็นต้องเข้าไปมีบทบาทกับอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อให้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกลายเป็นรากฐานต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมที่ GSR 2016 หยิบยกขึ้นมาหารือคือ อุตสาหกรรมทางการเงิน ที่นับวันจะเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

อย่างที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้กลายมาเป็นธุรกรรมที่เป็นหัวใจสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตของประชาชนมากขึ้นเรื่อยๆ และมีการคาดการณ์ว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า สัดส่วนของการดำเนินธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์จะมากกว่าการดำเนินธุรกรรมปกติ เพราะธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพของเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศและการ

สื่อสารที่เสมือนโครงสร้างพื้นฐานของธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์จำเป็นที่จะต้องได้รับการกำกับดูแลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคให้มากที่สุด

ในงานประชุม GSR 2016 จึงได้มีข้อเสนอว่า หน่วยงานกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจำเป็นที่จะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานกำกับดูแลทางการเงินให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะระบบการจ่ายเงินทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (M-Payment) เพราะทั้งสองอุตสาหกรรมต่างมีกฎระเบียบเฉพาะที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลทั้งสองอุตสาหกรรมก็เพื่อที่จะลดกฎระเบียบที่เป็นภาระ รวมถึงสร้างมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

ในส่วนของกฎระเบียบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้น ที่ประชุม GSR 2016 ได้เสนอแนะให้เน้นความเป็นสากลของกฎระเบียบมากขึ้น เนื่องจากโดยปกติแล้ว ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์เป็นธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศเป็นหลัก ดังนั้นผู้ประกอบการหรือประชาชนที่ใช้ธุรกรรมประเภทนี้จะไม่ใช่ว่าเฉพาะบุคคลในประเทศเท่านั้น แต่จะเป็นบุคคลจากทั่วโลก ดังนั้นกฎระเบียบดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องและเป็นสากล เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนซึ่งจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศนั้นๆ ได้

นอกจากนั้นแล้ว หน่วยงานกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับกฎระเบียบที่เน้นการรักษาความปลอดภัยในการใช้งานธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคจากการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เพราะปัจจัยที่จะทำให้บุคคลตัดสินใจมาใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ก็คือ เรื่องของความมั่นใจและความปลอดภัยจากการใช้งาน หากเกิดประเด็นที่โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความหละหลวม หรือง่ายต่อการเจาะระบบแล้วแน่นอนว่าผู้ใช้บริการคงจะไม่หันมาใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างแน่นอน

ประการสุดท้าย ได้มีการเสนอว่าการดำเนินการดังกล่าวควรจะมีการผลักดันให้กลายเป็นประเด็นหลักของประเทศ (National Agenda) เพราะการจะทำให้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีความยั่งยืนได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนในระยะยาว และอาจจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายบางข้อเพื่อรองรับธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เข้าร่วมการประชุม GSR 2016 ควรจะนำประเด็นเหล่านี้กลับไปหารือกับภาครัฐเพื่อจัดทำเป็นแนวนโยบายของรัฐในการพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

5. สรุปผลการดำเนินงาน

5.1 การเป็นผู้บรรยายในหัวข้อ Future Technology Developments: Opportunities, Challenges and Business Strategies? ของประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ถือได้ว่าเป็นโอกาสสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศทั่วโลก ได้รับรู้ถึงวิสัยทัศน์ในการจัดโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยใช้กฎเกณฑ์และกติกาของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบาทที่สำคัญของหน่วยงานกำกับดูแลที่จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการลงทุนที่

ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม โดยหน่วยงานกำกับดูแลในหลายประเทศต่างให้ความสนใจต่อแนวคิดและกรณีศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

5.2 การเข้าร่วมงานประชุม GSR ครั้งที่ 16 ของฝ่ายบริหารและพนักงานของสำนักงาน กสทช. เป็นโอกาสสำคัญในเรียนรู้ถึงผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมที่ทางสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการศึกษา รวมถึงแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานกำกับดูแลทั่วโลกต่อประเด็นปัญหาต่างๆ เช่น แนวทางในความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลในแต่ละกิจการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้และมีประโยชน์ในการนำมากำหนดนโยบายของประเทศไทยในอนาคต